

meghivassanak. A közgyűlés ez ajánlatot elfogadja és az elnök indítványa jogerőre emelkedik.

10. A napirendnek több tárgya nem lévén, elnök úr köszönetet szavaz a polgármester ő méltóságának, a városi tanácsnak, a rendőrségnek, a sajtónak, kik mindannyian ügyünk előmozdításához hozzájárultak, és a közgyűlést bezárja.

FONTOSABB ÜGYIRATOK.

A magyar Képviselőházhoz küldött kérvény.

A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló törvényjavaslat tárgyalásához mi is hozzájárultunk, a mennyiben dr. Kiss Mihály, aranyos-maróthi főszolgabíró ur és jeles dolgozótársunk által beküldött: „E törvényjavaslat módosítására szolgáló észrevételeit“ az illető képviselő tagtársainknak tanulmányozás és felhasználás végett átadtunk és e tárgyban még a képviselőház elnökségéhez következő folyamodványt beterveztettük.

A képviselőház nyílt gyűlésén Herman Ottó, országgy. képviselő és a társulatunk tiszteletbeli elnöke, többször felszólt a humánus ügyünk érdekében, de sajnos, eredménytelenül. A folyamodványunk különben következőleg hangzott:

Nagyméltóságu Elnök!

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Az Országos Állatvédő Egyesület azon alázatos kéréssel fordul a m. t. Képviselőházhoz, méltóztassék az egyesületünknek észrevételeit a mezőgazdasági és mezőrendőrségi törvényjavaslathoz kegyesen figyelembe venni.

Az Országos Állatvédő Egyesület ugyanis azt ajánlja:

A II. fejezethez új §-nak felveendő:

„Éjjelen át és különösen hűvös éjszakákon legeltetni csak úgy szabad, ha a ló egy heveder vagy kötél által odaerősített takaróval van ellátva.“

Indokoljuk ezen §-t az által, mivel a hegyes vidéken lakó nép, különösen a tót, ruthén és román teljesen érzéketlen a vonó-állattal szemben, a legnagyobb hidegben hagyják több éjjelen át a szabad ég alatt állatjaikat minden védelem, minden takaró nélkül. Minden odavaló férfi, tudja és látta azt.

A VII. fejezet 56. §-ából *kihagyandó* azon értelmezés, hogy *„hatósági engedély nélkül tilos a hasznos madarak pusztítása.“* Ez a tilalom általános legyen és *ne adassék semminemű engedély* a hasznos madarak pusztítására, azok fészkeinek és tojásainak elszedésére, valamint a madarak és tojásainak forgalomba hozatalára.

A midőn e módosításokat a m. t. Képviselőháznak beterveztettük,

jesztjük: a legtisztább szándék vezérelt bennünket, egyesületünk hivatásánál fogva, mákszemnyivel hozzá akartunk járulni e nemzetgazdászati fontos kérdés megoldásához és ezért állattenyésztésünk felvirágoztatására czélzó javaslatunkat, valamint a hasznos madarakat óvni akaró intézkedésünket a legmelegebben ajánljuk

Honfiai mély tiszteletünk kifejezése mellett
Budapest, 1893. deczember hó 10-én.

Az Országos Állatvédő Egyesület.

339/1893.

Bethlen András gróf, földmívelési magy. kir. miniszter úrhoz beadott kérvényünk, melyben „*Állatvédelmi szabályrendeleti javaslatunkat*“ hivatalos úton való érvényesítését kérelmeztük.

Nagyméltóságú Gróf, Miniszter Ur! Kegyelmes Urunk!

Az Országos Állatvédő Egyesület azon alázatos kéréssel fordul Nagyméltóságod elé, méltóztassék az ide A) alá csatolt: „*Állatvédelmi szabályrendeleti javaslatunkat*“ kegyes figyelmére méltatni és azt honunk állattenyésztésének felvirágoztatására és előmozdítására, valamint a nép erkölcsi érületének fejlesztésére miniszteri szabályrendelet gyanánt hivatalosan kiadni.

E javaslat kidolgozásánál következő szempontok voltak irányadók:

1. A vonóállatokat a korai használatbavétel ellen kell megoltalmaznia.

A felvidéki tót, az erdélyrészi oláh földmives a 2 éves csikót vagy tinót már befogja s a legnehezebb teherszállításra használja. Azért kellett a 3 évnél fiatalabb vonóállatnak szántásra vagy teherszállításra való használatát eltiltani.

2. Teljesen érzéketlen a felvidéki és az erdélyrészi nép a vonóállat kóros állapotaival szemben, s nem kiméli az anyaállatot sem a megellés ellőtti, sem az utána következő időszakban.

3. A teherszállításnál a földmívelési fuvarosnak semmi érveke sines az iránt, hogy állatai túl ne terheltessenek, valamint azzal sem törődik, vajjon meredek partra képesek-e a terhet felvontatni vagy nem. Alig jut egy vidéki fuvarosnak eszébe, hogy a terhet csökkentse vagy előfogatot szerezzen egy meredek parton. A végkimerülésig ösztökéli s ha az állat ereje lankadni kezd, embertelenül ostorozza, csakhogy feljusson a partra. Ez ellen is fel kell lépünk.

4. A téli évszakban lesz a vonóállatokban levő közgazdászati tőkeérték s az emberi érület, a legdurvább módon hazánk felvidéki és délkeleti népénél megtámadva. A legnagyobb hidegben órákon, sőt az egész éjjen át a szabad ég alatt hagyják állani állataikat minden védelem nélkül.

Ezért feltétlenül be kell tiltani a téli évszakban a koresmák vagy nyílt helyek előtt való megállást, ha ki akarjuk ezen vérlázító szokást irtani.

5. Azon oktalan és lelketlen gyakorlat divik a felvidéken, hogy állatok itatását a téli évszakban is, míg csak teljesen nem fagy be a patak vagy folyó, usztatással kapcsolatosan eszközlik, vagyis egyszerűen bekergetik az állatokat a jeges vízbe, ezt be kell tiltanunk, valamint a jeges vízzel való itatást is.

6. Az oktalan hajtás, a rossz szerszám, a vásárra hajtott állat ápolásának elhanyagolása — oly részletek, melyeket szinte figyelembe venni igyekeztünk.

7. Az állatok serkentése és fenytése körül a legborzasztóbb lelketlenséget tanusítja a falusi nép. Ezt is iparkodtunk orvosolni.

A nm. földmivelési miniszterium múlt évi 31060. sz. a. az aprómarha és szárnyasok piaci forgalmának szabályozása tárgyában kiadott rendeleteit, a dolog természeténél fogva a megfelelő helyen egész szövegében felvettük.

9. A vágó- és szűrőállatok ölésénél előforduló vérlázító kegyetlenségek megszüntetésére is törekednünk kell. Valamint a marhát elkábitják, úgy a többi állatok elkábitását is el kellene rendelni. A disznó sivitásának rögtön vége szakadna, ha a Kleinschmidt-féle kábitókat használnák. A németországi vágóhidaknál, mint Drezdában, hol naponkint százával ölik a disznót, nem fogják le azt, hanem etetése vagy nyugvása közben elkábitják, mire egyetlen hang nélkül összerogy. Ezután leszurják.

Szászország és Svájc elrendelte a kötelező elkábitást minden állatra nézve, s így a zsidó sakterolást eltöröltette. Kábitsák el a mózesvallásnak is állataikat és azután sakterolhatnak. Így, ahogy most divik a sakterolás, ez a legnagyobb szívtelenséggel párosult kegyetlenség. Az állatkínzás netovábbja. A tudomány legelső kapacitásai, világhírű physiologusok állatkínzásnak vallják a sakterolást. Hiába hivatkoznak az orthodoxok szent könyveikre, kimutatták maguk a tudománynyal haladó rabbik,*) így *dr. Stern* és *dr. Leopold Stein*, hogy a sakterolás nincs előírva, hanem csak felvett szokás, usus, mely babonává, rögeszmévé vált. A haladó korral a régen felvett rossz szokásokkal fel kell hagynunk és a tisztított erkölcsökkel járó humánus intézményeket különösen a leöléseknél el kell fogadnunk.

*) E könyvekben: 1. „Der alte und der neue Glaube im Judenthum.“ Zürich. 1878. 2. „Thirquälerei und Thierleben in der jüdischen Literatur“ Zürich 1880. 3. Das rituelle Schächten der Israeliten im Lichte der Wissenschaft“ v. C. Bauerker in Kaiserslautern 1882. 4. Das Schächten v. J. Stern. Leipzig. 1883.

A jövendőbeli nemzedék büszkén fogja Nagyméltóságodat dicsőíteni, mint oly férfit, ki korának ferde nézetei fölött állott és a civilizált nyugat felfogásával a XIX. század vezéreszméit diadalra tudta vezetni.

Nyugodtan nézünk a jövő elé, hisz oly férfi vezet a földmivvelésügyi tárczát és vele az állatkiméltést és állatvédelmet, mely két év előtti szabályrendeletével megmutatta, hogy az állatvédelem nemes eszméjének testestől-lelkestől hive.

Midőn e javaslatunkat Nagyméltóságodnak kegyes figyelmébe ajánljuk és annak hivatalos úton való érvényesítését kérjük, vagyunk mély hódolattal

Nagyméltóságu földmivvelésügyi Miniszter urnak
Budapest, 1893. december 8.

Az Országos Állatvédő-Egyesület nevében :

Dr. Szalkay Gyula,
igazgató-titkár.

Dr. Verédy Károly,
kir. tanácsos, elnök.

ÉRTEKEZÉSEK.

József főherczeg mint az állatok barátja. *)

Thewrewk István könyve nyomán.

József Főherczeg nagy emberszeretete lépten-nyomon való nyilvánulása által már régtől fogva általánosan ösmert. — Egy izben mikor Kisjenőn voltam, valamelyik közeli telep parasztküldöttség, a lelkésze vezetése alatt jött hódolatteljesen köszönő tisztelgésre a főherczeghez.

Jöttek megköszönni, hogy a fenség nemesszivüisége lehetővé tette a telepen egy elemi iskola felállítását, melyhez telket és épületet adományozott és segílyt ígért. A küldöttség szónoka, a lelkész, őszinte és szép szavakkal tolmácsolta a telepesek mélyen átérzett háláját és Józseffőherczeget könyekre fakasztotta, mikor így szólott hozzá:

„Fenséges urunk! Nincsen fejedelmi koronád, de azért hatalmas uralkodó vagy! Mert uralkodhatol a legszebb birodalom: a szívek birodalma fölött. Uralkodója vagy szerető szíveinknek“ . .

Azonban sokkalta kevésbé ösmert a magyar főherczegnek az az erénye, hogy nem csak az embereket, de az állatokat is elhalmozza szeretettel. S ez a szeretet is oly nagy, hogy — mondják, — az utóbbi években már nem is vett részt a vadászaton mert hogy sajnálja megölni az állatokat.

Több izben élvezhettem azt a kitüntető magas kegyet, hogy a fenséget uradalmának megszemplélésekor kísérhettem.

*) A főherczeg engedelmével.